

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Jiřího Lembergera
na téma „Zastupování obchodní korporace statutárním orgánem“

Rozsah práce: 61 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 5. března 2015

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil vysoce aktuální téma. Rekodifikace výrazně změnila právní úpravu zastupování obchodní korporace statutárním orgánem, i kontext, v němž se tato úprava pohybuje. Je vhodné a nezbytné tyto změny analyzovat a odborně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako náročné. K novému civilnímu právu se dosud pojí jen minimum odborných pramenů a naopak množství nejasností. Je tudíž zřejmé, že diplomant se musel v podstatné části materie zorientovat „na vlastní pěst“ a spolehnout se na autentické poznání nového práva. To přitom v oblasti, jíž se věnoval, nenabízí jednoduchá, jednoznačná ani přehledná řešení. Orientace v systému nového práva se tím ztěžuje.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl analyzovat změny, které rekodifikace přinesla v dané oblasti. Mám pochybnost, nakolik tohoto cíle dosáhl. Práce k němu míří, dle mého však mu zůstává mnohé dlužna. Převažuje kompilace jinde publikovaných názorů a stanovisek, s minimem vlastního přínosu, nebo jen povrchně argumentovaného, a bez zohlednění dalších relevantních problémů, které se k analyzovaným otázkám pojí a s nimiž se dostupná literatura vypořádává. Nemluvě o řadě nepřesností či nesprávností, jichž se diplomant dopouští (viz níže).

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybují o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná. Za zbytečný pokládám obecný výklad o vymezení pojmu obchodní korporace. Místo něj se diplomant mohl věnovat dalším oblastem, které s tématem úzce souvisejí, například vázanosti společnosti jednáním člena statutárního orgánu v zájmové kolizi.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů víceméně odpovídá zaměření práce, nezahrnuje však všechna díla, která se mu věnují, a to ani z poslední doby. Diplomantův výběr je někdy zarážející. Ve

vztahu k vymezení obchodního vedení např. diplomant cituje práci kol. Vrajíka, pomíjí však stěžejní stať, kterou jsme publikovali s prof. Černou. Podobně postrádám promítnutí klíčového loňského příspěvku, v němž se prof. Dědič zamýšlí nad typem zastoupení, projevuje-li za společnost vůli člen jejího statutárního orgánu. Diplomant cituje jediné dílo zahraniční, vzhledem k tématu to však lze prominout. Není ovšem pravdou, že v Německu platí „Aktiengesetzbuch“, tím méně z roku 1937. Poznámkový aparát je obsáhlý. Jeho hlavní vadou jsou opakované plné citace odkazovaných děl. Místy také diplomant odkazuje na názory odborné veřejnosti či její části, aniž je dokládá. Viz např. na str. 8 ohledně tvrzení (ještě navíc s překlepem): „Část odborná veřejnosti rovněž tento závěr potvrzuje.“

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy není ideální. Práce místy ulpívá na povrchu a omezuje se na konstatování hlavních tezí. U některých otázek nereflektuje šíři a stav aktuální diskuse o nich (v podrobnostech viz níže). Nedostatečný je vlastní přínos diplomanta. Diplomant sice tu a tam prezentuje své stanovisko, argumentace na jeho podporu je však povětšinou sporá. Ne vždy jsem si také jist, jaké stanovisko vlastně zastává a obhajuje (viz např. k otázce, kdo se může dovolat relativní neplatnosti jednání učiněného bez zákonem předepsaného souhlasu nejvyššího orgánu ve smyslu § 48 ZOK).

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je co do své formy i grafiky na slušné úrovni.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková ani stylistická úroveň práce není optimální. Vyskytují se chyby a překlepy, a to nejen v psaní interpunkce. Z odborného hlediska zvláště vytýkám, že diplomant opakovaně zmiňuje zastupování „statutárním orgánem“, tu a tam dodá „resp. jeho členy“. Mimořádně problematicky působí vzájemný kontext dvou vět na str. 10. Praví se v nich: „...musí existovat subjekt, který by za ně právně jednal. V tomto směru jsou to právě statutární orgány...“.

4. Případná další vyjádření k práci

Výhrady mám k četným tezím a závěrům, jež diplomant v práci prezentuje. Některé jsou diskusní, jiné vyloženě nesprávné. Na str. 5 např. tvrdí, že právní osobnost zaručuje právníkům osobám, že mohou v rámci právního řádu „nabývat“ práva a povinnosti. A pokračuje tvrzením, dle něhož úprava obsažená v zákoníku z roku 1964 vycházela z teorie fikce. Na str. 10 nepřímou pojednává o „nesvéprávných“ fyzických osobách. Názor, dle něhož statutární ředitel bude vždy jeden (na str. 12), není jednotně přijímán. Nerozumím formulaci „Vnitřní působnost statutárního orgánu i nadále vytváří předpoklad pro rozhodování statutárního orgánu navenek“ (na str. 13). Problematická je teze na str. 15 o tom, že obchodní vedení může zakladatelské právní jednání omezit. T. Dvořák není profesor (na str. 15 / 16). Nesouhlasím s názorem na str. 16, dle něhož žádosti o pokyn k obchodnímu vedení od nejvyššího orgánu se členové statutárního orgánu mohou částečně zbavit odpovědnosti za porušení péče řádného hospodáře. Není též pravdou (na téže straně), že delimitace obchodního vedení mezi členy orgánu je „novinkou“, kterou přineslo teprve nové právo. Sporný je závěr, že zakladatelské právní jednání musí vždy vymezit způsob jednání člena

statutárního orgánu, jinak by nebylo možné jej určit a společnost zapsat do obchodního rejstříku (str. 25). Skutečnosti neodpovídá tvrzení, že dřívější judikatura sankcionovala nedodržení způsobu jednání jménem společnosti absolutní neplatností (str. 29). Chybná je teze na str. 33, dle níž přetrvávají nejasnosti v otázce, zda lze členovi statutárního orgánu udělit generální plnou moc k zastupování. Jednotně přijímán není bohužel ani závěr o tom, že ustanovení § 164 odst. 3 je v poměru speciality k § 164 odst. 2 NOZ (na str. 37). Nerozumím ani větu na str. 39, dle níž „mohou nastat situace, kdy členové kolektivního statutárního orgánu, kteří musí dle zakladatelského právního jednání zastupovat právnickou osobu společně, budou vůči zaměstnancům právně jednat samostatně“, zvláště pokud jde o použitý plurál. Nesprávně je formulován závěr o tom, že úprava prokury zůstala „v zásadě bez výraznějších změn a vychází z úpravy obsažené v již zrušeném občanském zákoníku 1964“. U analýzy společného zastoupení členem statutárního orgánu a prokuristou postrádám reflexi publikovaného názoru prof. Pokorné. Za nedostatečnou pokládám argumentaci ve prospěch závěru o možném souběhu funkce a pracovního poměru na tutéž činnost (na str. 45). Problém nespočívá jen v nedostatku kauzy, na nějž se diplomant soustředil. Ve výčtu by bylo možno pokračovat.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, jestliže se diplomant vyjádří k mým výtkám uvedeným výše a svá tvrzení doplní nebo uvede na pravou míru. Nad rámec toho bych mu rád položil otázku, jaké důsledky pro existenci / platnost smlouvy, resp. její závaznost pro společnost bude mít, jestliže nejvyšší či kontrolní orgán využije působnost svěřenou mu v § 56 odst. 2 ZOK a zakáže členovi statutárního orgánu uzavřít smlouvu, ten však zákaz poruší a smlouvu za společnost přesto uzavře. Práce odpověď nedává, třebaže jde o důležitou otázku, již by neměla pomíjet.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzhledem k uvedeným výhradám práci celkově hodnotím s rozpaky, přesto snad jako ještě způsobilou obhajoby. Konkrétní hodnocení ponechávám závislým na jejím průběhu. Předběžně bych ji však klasifikoval nejvýše jako dobrou.

V Praze dne 13. května 2015

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.